

Felvetődik persze a kérdés, hogy mi ebben az üzlet a Gettynek? Talán az, hogy így a neve még szélesebb körben ismertté válik, és olyan felhasználókat tud majd a legalitás felé terelni, akik eddig illegálisan gyűjtöttek, használtak képeket. Ráadásul mindezzel a Getty valóban szebbé is teheti az internetet.

/hvg.hu, 2014. március 6., http://hvg.hu/tudomany/20140306_Nem_mindennapi_huzas_ingyen_es_legalisan/

(F.I.)

Már tízezer dokumentumhoz lehet hozzáférni a Digitális Világkönyvtárban

Mérföldkőhöz érkezett az amerikai *Kongresszusi Könyvtár* vezetésével elindított *Digitális Világkönyvtár* (WDL): átlépte a tízezret a hozzáférhető dokumentumok száma a baltimore-i Walters Művészeti Múzeumban őrzött ősi dokumentumok digitalizálásával.

A Digitális Világkönyvtár gyűjtemény jelenleg 10 037 darabból áll, digitalizált kéziratokból, térképekből, könyvekből, nyomatokból, fotókból, filmekből, hangfelvételekből - köztük csütörtökön illetékesek.

A világkönyvtárat az ENSZ *Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete* (UNESCO) azzal a céllal hozta létre, hogy minél több ember számára lehetővé tegye a világ legtekintélyesebb könyvtárainak ingyenes használatát az internet segítségével. A vállalkozáshoz mostanra már 46 ország 102 intézménye csatlakozott.

Hét – arab, angol, francia, portugál, orosz és spanyol – nyelven lehet a tartalmakhoz hozzáférni. A legutóbbi digitalizált dokumentumok között van többek között a 16. századból származó úgynevezett *Gospel-kézirat* Etiópiából, egy másik 10. századi kézirat és egy görög nyelvű egyházi kalendárium, amelyet Bizáncban készítettek 1025–1041 táján.

A Digitális Világkönyvtár (angol elnevezéssel: *World Digital Library* – WDL) portáljára bárhol rá lehet kattintani – a www.wdl.org nyitva áll a diákok, az oktatók és a nagyközönség egésze előtt.

Az ötlet az amerikai Kongresszusi Könyvtár igazgatójának, *James H. Billington*nak az agyából pattant ki 2005-ben, az ő kezdeményezésére kezdődött a projekt kidolgozása. A könyvek mellett kéziratok, térképek, filmek, hangfelvételek kerültek a digitális polcokra a nagy nemzeti könyvtárakból. A közreműködő szervezetek nem exkluzív jogokat adnak a tartalmakra, mindegyikük tulajdonosa marad a WDL rendelkezésére bocsátott anyagoknak, és más intézményeknek is átadhatják azokat.

/hirado.hu, 2014. március 6., <http://www.hirado.hu/2014/03/06/mar-tizezer-dokumentumhoz-lehet-hozzaferni-a-digitalis-vilagkonyvtarban/>

(F.I.)

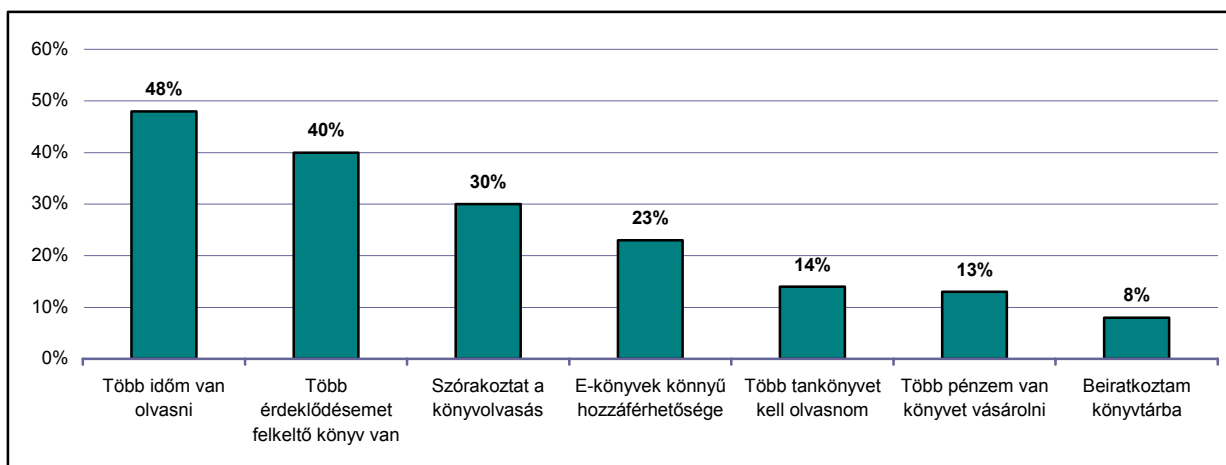
Az e-könyvek mentik meg az olvasást?

Napjainkban a felnőtt internetezők többsége saját bevallása szerint kevesebbet olvas könyvet, mint öt évvel ezelőtt. A könyvolvasással töltött idő csökkenésének megállításaiban vagy akár növelésében az e-könyveknek vitathatatlan szerepük lehet a jövőben – derül ki az eNET – Telekom „Jelentés az internetgazdaságról” friss kutatásából, amely a könyvolvasási szokásokkal és az e-könyvekhez való hozzáállással foglalkozik.

Így olvastok ti

A mai fiatal és felnővő generációk olvasási szokásainak kialakulásában komoly szerepet játszanak a gazdasági és társadalmi életben történő változások. Az Y és főleg a Z generáció már egy olyan online kommunikációs közegbe született bele, ahol a könyveknek teljesen más szerepe van, mint volt korábban. A fiatalabb korosztályok számára a tanulási, ismeretszerzési és megismerési folyamatban az internet egy jelentős szeletet hasít ki, emellett pedig az újabb, modernebb technológiákhoz való kapcsolatuk révén a könyvekkel való interakció átalakulóban van.

Az eNET a 18 év feletti rendszeresen internetező lakosság körében elvégzett 2014. januári kutatásában megvizsgálta, hogy az elmúlt öt év során hogyan alakultak az olvasási szokások. A többség, mintegy 57% saját bevallása szerint kevesebbet olvas most, mint tette azt öt évvel ezelőtt. Négy emberből hárman a kevesebb rendelkezésre álló idővel magyarázták mindezt, ugyanakkor az időtényező mellett a könyvek ára is fokozott szerepet játszott az olvasási szokások alakulásában: minden harmadik ember (34%) drágállja a könyvek mai árát. A felnőtt internetezők 16%-a mostanában inkább rövidebb terjedelmű szövegeket olvas, mintsem könyveket, ami feltehetően leginkább a számítógép- és az internethasználat elterjedésének, valamint az emiatt végbemenő információ-fogyasztási szokások megváltozásának köszönhető. A látásromlás, a gyermekvállalás miatt lecsökkenő szabadidő, a tankönyvek miatt jellemzően több olvasást igénylő tanulmányok befejezése és az érdeklődést felkeltő könyvek hiánya is felmerült az olvasási szokásokat negatívan befolyásoló tényezőként.

1. ábra **Miért nőtt meg öt év alatt a könyvolvasással töltött ideje? (Azok körében, akik többet olvasnak most, mint öt évvel ezelőtt.) (eNET, E-könyv kutatás, 2014. január, N = 173 fő, 18+ internetező)**

Miközben a 18 év feletti rendszeresen internetező lakosság 28%-a öt évvel ezelőtt is ugyanannyit olvasott, mint mostanában, addig csak 15% azoknak az aránya, akik most olvasnak többet. A manapság többet olvasók 48%-ának több ideje van olvasni, 40%-nál pedig az érdeklődést felkeltő könyvek számának növekedése játszott szerepet az olvasási aktivitás pozitív változásában. Miközben 30%-nál a könyvolvasás szórakoztató jellege, addig 23%-nál az e-könyvek könnyű hozzáférhetősége volt a döntő tényező.

Korszakváltó lehet az e-könyv

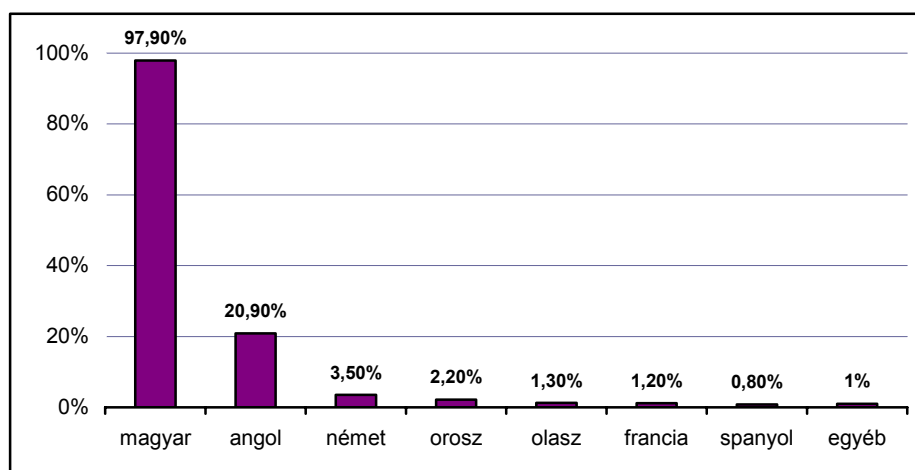
A digitális könyvek megjelenése és fokozatos térnyerése hozhatja meg a jövőben a korszakváltást az olvasási szokásokban. Az e-könyvek könnyű hozzáférhetősége az egyik kulcstényező az olvasási szokások pozitív változásában. Bár Magyarországon az e-könyvek olvasása egyelőre még nem játszik jelentős szerepet az internetezők többségének mindennapjaiban, már hazánkban is jelentős az a réteg, amelynek tag-

jai szoktak e-könyvet olvasni (39%). Egyelőre azonban még kisebbségben vannak azok (csupán a felnőtt internetezők 5%-a), akik hajlandóak fizetni is az elektronikus tartalomért.

E-könyvek pro és kontra

A legtöbben (54%) az e-könyvek előnyeként a kis helyigényt hozták fel, de számos egyéb érv is felmerült mellettük: könnyen és gyorsan hozzáférhetőek (49%), nagyítható a tartalmuk (42%), nem használnának el (37%) és környezetkímélők (36%).

A pozitívumok mellett azonban a 18 év feletti rendszeresen internetezők 44%-a még mutat kötődést a Gutenberg-galaxishoz, ők az e-könyveknél hiányolják azt az illatot, azt a fogást, amit egy hagyományos könyvkézbe vételekor tapasztalunk. Mindeközben minden ötödik válaszadó túl kicsinek érzi a magyar nyelvű e-könyv-kínálatot, ami azért kritikus, mert csak 21% szokott angol és 4% német nyelven olvasni, a többiek viszont leginkább csak magyarul olvasnának e-könyvet.

2. ábra **Milyen nyelven olvasnak e-könyveket a felnőtt internetezők?**
(Azok körében, akik olvasnak e-könyvet.)
(eNET, E-könyv kutatás, 2014. január, N = 436 fő, 18+ internezető)

A magyar nyelvű e-könyvek iránti igényt jól jelzi, hogy a digitális könyvek beszerzése során a legtöbbször említett oldalak többsége magyar és nem nemzetközi weboldal.

E-könyv vagy nyomtatott könyv?

Az eNET a kutatás során megvizsgálta, hogy az ártól eltekintve a vásárlás során ugyanannak a könyvnek a nyomtatott könyv, a hangskönyv vagy inkább az e-könyv változatát választanák-e az emberek, ha szabadon választhatnának ezek közül. A többség, mintegy 80% nyomtatott könyvet vásárolna, 13% virtuális kosarába e-könyv kerülne, 5% pedig hangskönyvet választana, míg 2% egyiket sem venné meg. Ehhez képest valamivel árnyaltabb az eredmény, ha barátok, rokonok megajándékozásáról van szó. Ugyan 31% nem ajándékozna e-könyvet, mégpedig többnyire azért, mert inkább nyomtatott könyvet vásárolna, vagy mert drágállja az elektronikus verziót, 33% jelezte, hogy ugyan még nem volt rá példa, de nem zárkózik el az e-könyv ajándékozásától. Egy kisebb csoportnál (6%) pedig már elő is fordult, hogy digitális könyvvel lepte meg barátait, rokonait.

A 18 év feletti rendszeresen internetezők 59%-a nem szokott e-könyvet vásárolni, 10% évente csak egy darabot, 7% kettőt, 24% pedig legalább 3 darabot. Megfigyelhető tendencia, hogy az egy évben megvásárolt e-könyvek számának növekedésével egyenes arányban csökken a vásárlók száma – tehát egyelőre kevesen vesznek több e-könyvet idehaza.

A digitális könyvet nem vásárlók 42%-a említette, hogy azért nem vásárol e-könyvet, mert túl drágának tartja azokat. A hazai lakosság e-könyv iránti érzékenységét jelzi, hogy minden negyedik e-könyvet vá-

sárló maximum a hagyományos könyv árának 50%-át fizetné ki az elektronikus verzióért. A digitális könyveket nem vásárlók 40%-a pedig jobban kedveli a nyomtatott könyveket.

Merre mutat a jövő?

Hazánkban az e-könyv olvasása és a kifejezetten e-könyv olvasására szánt eszköz (e-könyvolvasó) meglehetően nem feltétlenül jár együtt. Az eNET kutatásából kiderül, hogy a 18 év feletti rendszeresen internetező lakosságon belül az e-könyveket olvasók mindössze 11%-a említette, hogy e-könyvolvasót használ e célra, 23% tabletet, 28% okostelefont, 38% hordozható számítógépet, 46% pedig az asztali számítógépet nevezte meg. Az e-könyv olvasás további elterjedéséhez vezetne, ha minél többeknek lenne e-könyvolvasója, de egyelőre hazánkban az a tendencia figyelhető meg, hogy a rendszeresen internetező felnőttek próbálnak inkább több funkcióra is alkalmas eszközt vásárolni, amely adott esetben alkalmas e-könyv olvasására is.

Az eNET kutatása alapján látható, hogy az e-könyveknek számos, a lakosság számára is érzékelhető és vitathatatlan előnye van, ugyanakkor a szélesebb körű elterjedéséhez ezeknél többre van szükség. A magyar nyelvű tartalmat kínáló e-könyvek piacával nem elégedettek maradéktalanul az olvasók. A piaci szereplők számára ez egyben lehetőséget is jelent, mivel további tartalmak iránt is mutatkozna igény.

/eNET – Telekom, 2014. február 20., <http://www.enet.hu/hirek/az-e-konyvek-mentik-meg-az-olvasast/?lang=hul>

(F.I.)

Az internet használatát leginkább korlátozó tíz ország

Az újságírók védelmére alakult, New York-i székhelyű független nemzetközi bizottság (CPJ) jelentése szerint a következő tíz ország az, ahol a leginkább korlátozzák az internet használatát, s ahol, ha valaki ezt kifogásolja, komoly bajba kerülhet:

1. *Észak-Korea*
A kormány minden honlapot ellenőriz. A lakosság 4 százaléka fér hozzá az internethez.
2. *Burma*
A hatóságok szűrik az elektronikus levelezést, és blokkolják az olyan csoportok elérését, amelyek leleplezik az emberi jogok megsértését vagy nem értenek egyet a kormánnyal.
3. *Kuba*
A világháló csak a kormány által ellenőrzött "belépő pontokon" érhető el. Az online tevékenységet figyelik IP-cím blokkolással, kulcsszavas szűréssel és a böngészési előzmények ellenőrzésével.
4. *Szaúd-Arábia*
Mintegy 400 ezer oldalt blokkoltak, köztük mindegyiket, amelyen a királyság hitével összeegyeztethetetlen módon vitattak meg politikai, társadalmi vagy vallási kérdéseket.
5. *Irán*
A bloggereknek regisztrálnuk kell magukat a művészeti és kulturális minisztériumban. Akik kifejezik ellenkezésüket az országot irányító muzulmán papokkal, azokat zaklatják és bebörtönzik.
6. *Kína*
Kínának van a legmerekvebb cenzorprogramja a világon. A kormányzat szűri a kereséseket, blokkolja a honlapokat vagy törli a rajtuk található „kényes” tartalmakat, átirányítja a keresést Tajvan függetlenségéről vagy a Tienanmen téri mézszárlásról a kommunista párt számára kedvező témákra.